

DEBATS PÚBLICA XXI – Arquitectura de les titulacions – ACCÉS I TAXES

El debat es divideix en tres parts. A la primera es fa una breu contextualització del debat i presentació del tema que es debatrà; la segona girarà entorn de la documentació pel debat; la tercera es centrarà en el debat en si mateix.

Contextualització

A Europa imperen més aviat els graus de 3 anys però no és un fet generalitzat perquè hi ha molta diversitat dins del marc total de la comunitat europea, ja siguin gratuïtats, o graus de 5 anys, etc.

A la documentació no es parla de taxes ni d'accés a efectes pràctics. Alguns estudiants tenen la sensació que l'accessibilitat s'ha reduït en els últims temps i que s'està recorrent un camí cap a la privatització. Actualment, a Catalunya, els estudiants paguen el 25% del cost real del grau. Aquest percentatge s'ha incrementat en els últims anys entre el 12 i el 15%, des d'abans del pla Bolonya fins ara. A part d'això, trobem el context dels màsters privats, que s'han multiplicat en els últims anys i s'han convertit en negocis per a professionals que demanen quantitats desorbitades.

Què és l'accés en termes econòmics? (aproximació abstracte): Gratuïtat? Un sistema de beques més eficient? El tant per cent que paguen els estudiants? Cap on hem d'anar?

Què és l'accés en termes de matriculació? Com arribem a la universitat? A través de les PAU? Cada universitat té un mètode diferent?

Què és l'accés en termes interuniversitaris? Com passem de grau a màster? Com canviem d'universitat? I de grau a postgrau?

Aspectes econòmics

Cal partir de la base que s'hauria de dirigir cap a una universitat pública gratuïta de base. La universitat, com a concepte, ha d'evitar la mercantilització, ha de ser gratuïta i pública dins d'un context de funció social.

Es fa l'observació que, encara que hi hagi una reducció del 30% a les taxes, els estudiants espanyols seguirien estant dins del grup que paga més per crèdit a la UE. Per això, les rebaxes haurien de ser més fortes. El problema, però, es troba a les decisions polítiques. No obstant això, els estudiants es plantegen si estan d'acord amb la reducció del 30% o si caldria anar més enllà en la demanda de reducció de taxes. Si ens volem adaptar al context europeu, també cal que invertim en la universitat com ho fan ells.

Alguns estudiants apunten que hi ha doble moral respecte el camí que es vol seguir: reducció del 30% o anar més enllà? La universitat és un dret i potser no té sentit a demanar primer la

reducció del 30% promesa i després demanar la gratuïtat de la universitat. Si es vol canviar la situació, cal fer-ho cap a la gratuïtat directament. En resposta a això, hi ha alumnes que opinen que acceptar la reducció del 30% és bo ara per alleugerar pressió a tota gent que no es pot permetre el cost econòmic, a tall de solució provisional. Tot i així, no és la solució definitiva però sí que és una solució parcial. L'objectiu final, però, ha de ser la universitat gratuïta.

És més adient parlar primer de mesures d'urgència a curt termini i després de cap on hem d'anar com a universitat. Teòricament, es va arribar un acord d'arribar a un 6 % d'inversió pública per part de la Generalitat, que actualment és d'un 2,8 %. El 2007 la mitjana del preu de la matrícula estava al voltant de 700 € i, actualment, ens situem en una mitjana de 2.100 € aproximadament.

Està bé tenir en compte els objectius màxims sense deixar de banda el que podem aconseguir a curt termini. La reducció del 30 % no és fa perquè sí, sinó que és conseqüència d'un moviment i posterior lluita estudiantil arrel de les Assemblees. Hem d'anar pas a pas, pas a pas.

Es comenta la necessitat de donar més valor al moviment i a lluita estudiantil que s'ha fet fins ara. També es fa un paral·lelisme amb el moviment sindical obrer, en matèria de resistència. La resistència hauria de ser la inèrcia que predomina dins d'aquest debat.

Es posa com a exemple que països com Polònia i altres països del bloc d'Europa de l'Est tenen la gratuïtat gràcies a més de 70 anys. Els altres països ho han promogut d'acord amb l'Estat del Benestar, però a causa del moment capitalista actual això s'està perdent.

Alguns estudiants fan l'observació que algunes mesures d'urgència que es podria posar en pràctica serien la reducció del 30% de les taxes universitàries o la racionalització dels terminis de pagament. S'ha de tenir en compte la dualitat treball-estudis i la racionalització dels terminis de pagament (juliol, octubre, novembre). Altres universitats catalanes funcionen millor. I això és competència exclusiva de la UAB.

En aquest sentit, també es proposa millorar l'accés i visibilitat de les beques. No només és un cost econòmic, sinó un cost d'oportunitats, per exemple per a aquells que treballen i estudien. Com a exemplificació, es comenta que Treball Campus hauria de remodelar les condicions laborals i per una millor tasca d'informació. En la mateixa línia, es comenta que des de l'entrada del nou equip de govern s'està fent una remodelació, amb l'objectiu de tenir en compte les condicions laborals de les feines que s'ofereixen des d'aquesta agència. O, també, la inclusió del full de reclamacions. La UAB té un sistema de beques propi, com per exemple les beques finestreta, i cada any surten en superàvit, perquè la informació no arriba als estudiants.

Respecte de la fragmentació dels terminis de pagament, alguns estudiants creuen que aquest fraccionament no funciona. Es comenta que darrere d'aquest fraccionament es pot produir l'abandonament i per tant un dèficit per la UAB. També s'afirma que primer s'haurien de conèixer els motius darrere d'aquesta fragmentació i s'hauria de tenir en compte que, a nivell administratiu podria ser un problema per a la UAB. S'apunta que si hi hagués una fragmentació més extensa, es podria ampliar el rang d'estudiants qui podria pagar la universitat. Alguns estudiants parlen en defensa d'aquells que només treballen en temporada turística i comenten que en lloc de fer la fragmentació al juliol, octubre i novembre, es faci a inici, mitjans i finals de curs. Altres estudiants afirmen que la clau està en la diversitat de mètodes de pagament. Igualment, alguns diuen que la possibilitat de tria ja existeix, però s'hauria de repensar quan arriben els pagaments. També es defensa la inclusió d'una tercera possibilitat de pagaments mensuals, en la mateixa línia de diversitat de mètodes de pagament. Així, si hi hagués més

diversitat de pagament, hi hauria un rang més ampli d'estudiants que podrien pagar la universitat. També es tracta el tema dels recàrrecs i es diu que si no es tenen prou diners per pagar la matrícula, la UAB fa un recàrrec entre 70€ i 100€ de multa.

Arribem a algunes conclusions:

- Primera. Repensar el sistema de pagament universitari, ampliant la diversitat de mètodes de pagament (total, a inici, mitjans finals i mensual) i estudiant introduir-ne d'altres.
- Segona. LA UAB s'ha de posar en contra del recàrrec per impagament i facilitar els pagaments en aquests casos.

Aspectes acadèmics

Es comenta que el màster hauria de caminar cap a la gratuïtat i tenir les mateixes reduccions que el grau. A escala d'urgència s'han de blindar els màsters públics i evitar els negocis amb l'educació pública superior. Es posa com a exemple el Banc Sabadell o els catedràtics i funcionaris que s'aprofiten d'aquesta situació. L'objectiu ha de ser formar i no enriquir-se. O fer venir professors externs.

Es proposa fer fora de la universitat l'empresa que gestiona els màsters privats, PMasters. en l'àmbit legislatiu la UAB s'hauria de posicionar en contra d'aquests màsters i blindar els màsters públics. Alguns apunten que no es tracta tant de defensar la pública, sinó també d'atacar allò que és privat. S'haurien de prohibir a la UAB els màsters amb benefici. Es diu que s'han de potenciar els màsters públics, així com el seu accés i restringir o prohibir els privats dins del marc de la UAB. En aquest sentit, es diu que hi ha estudiants que han cursat el grau a la UAB i han hagut de marxar a la privada per falta de places. Aquests fets es contemplaven en la moció del parlament

Es comenta que incloure professorat públic en un màster privat desvirtua la feina del professor dins del grau i comporta que alguns professors desapareguin durant un mes.

En matèria d'horaris, es comenta que hi ha molt a millorar per compaginar treball i estudis. També es posa de manifest les traves que s'han trobat amb deganat, amb propostes irrisòries. Es fa l'incís que la dualitat treball-estudis també passa per la reestructuració de les beques. Això no és competència de la UAB, però la UAB sí que pot fer un posicionament.

D'altra banda, alguns estudiants afirmen que s'ha d'apostar pel sistema d'avaluació única, actualment no disponible a totes les carreres.

Altres estudiants cometem la discriminació sistemàtica que tenen les facultats d'humanitats, ja que són estudis amb poca retribució en el mercat laboral. A lletres per exemple, desapareixen màsters perquè les facultats no tenen suficient poder per blindar aquests màsters. Això comporta una desigualtat d'oferta de màsters i d'especialització entre humanitats i ciències. En el mateix sentit, s'apunta que això va en la línia de la mercantilització de l'ensenyament. Creu que el fet de treballar no hauria d'apartar del dia a dia de la universitat. La majoria d'estudiants tenim una situació en la qual és necessari treballar i estudiar. Manifesta que no hi ha voluntat des dels

deganats per defensar aquests drets i insta a tota la classe obrera de la UAB a manifestar aquesta residència.

En aquest punt es treu el tema de les revàlides. La gent que treballa té una pressió addicional a l'hora d'enfocar una assignatura, ja que repetir una assignatura vol dir pagar més. Es defensa l'absurditat d'augmentar any rere any el preu d'una mateixa assignatura. Els que treballen tenen menys temps per estudiar que algú que no treballa i per tant més dificultats per aprovar una assignatura. Igualment, s'amplia la intervenció en relació a les dobles titulacions o dobles graus i s'apunta que s'haurien de racionalitzar aquelles situacions de qui vol fer un doble grau per tal que no hagi de pagar la totalitat. En aquest sentit, s'afegeix que a banda d'augmentar el preu, en cas de suspendre una assignatura també et treuen els ajuts. Aquestes reflexions són compartides per la gran majoria d'estudiants.

Es fa un últim apunt sobre la qualitat dels estudis i es diu que està tot molt definit i no s'aposta per un coneixement ampli i versàtil, sinó únic i definit.

Costos extres d'estudiar a la Universitat

Es parla del fet que el transport, el material i les impressions sempre van a càrrec dels estudiants. Es comenta que això la UAB ho podria cobrir. Els deganats no es plantegen que comprar material pot suposar un problema pels estudiants. Això implica un desconeixement del que suposa el cost real del material.

En aquesta línia, s'apunta que cada facultat és un món i es fa una queixa del material que es deixa des de la UAB. En concret es comenta que s'hauria d'ampliar per a Comunicació. Cada deganat hauria de ser conscient de les necessitats dels estudiants dins la facultat.

Es defensa l'autogestió i el fet que dins de cada facultat s'estudiï de quin material es disposa i quin es necessita. També es diu que a vegades el material s'ha de comprar a empreses externes privades, que s'haurien de fer fora.

Alguns estudiants proposen que totes aquestes queixes de material s'han d'estudiar a nivell general de la UAB, des de les càmeres fins als professors que fan comprar el seu llibre per aprovar. Són costos que no es contemplen oficialment, però sí que són reals.

S'acaba afirmant que s'hauria de demanar una ampliació dels fons de la biblioteca, sobretot d'aquells materials més reservats i potenciar el dipòsit digital, sobretot en els casos de bibliografia bàsica.